

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће запредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљев трг“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: седима, које улазе у састав општине а која је већ претплаћена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

О ЈАВНОЈ ПРОДАЈИ

пише Свет. Јањић касаци. судија

II.

У броју 19. „Полицијског Гласника“ од 15. маја т. год. а у расправи „О јавној продаји“ изнели смо битне услове за ваљаност једне јавне продаје а и наше мишљење, шта би полицијски чиновници, који врше продаје, требало да раде и пазе, па да би што мање поништаван био овај њихов рад, код судова.

У том циљу, оћемо да изнесемо и одлуку Касационог суда, која је потврдила наше мишљење, да и претходни радови за јавну продају, који су извршени до допуна од 14. јула 1898. године у грађанском поступку, треба да одговарају овим допунама, па да продаја буде ваљана; као и то, да формални закони имају повратну силу.

Истина, општа седница Касационог суда није донела *на челну одлуку*, али то не мења ствар, јер, према данашњем саставу Касационог суда, врло велика већина (од 14 противу 1) дели напред изнесено мњење, да формални закони имају повратну моћ па према томе, да и претходни рад за јавну продају, треба да одговара поменутиим допунама.

У осталом тако је и по науци, како то наведосмо у поменутој нашој расправи.

Ево тог случаја.

Мил. Вас. тужио је полицијског писара Свет. Ј. и тражио, да се поништи продаја његовог имања извршена 20. октобра 1898 године, јер је неуредна:

1; што границе у огласу нису означене по пропису § 477 грађ. пост. Није означено: каква су суседна имања, да ли су њиве, воћњаци, ливаде, пут, виногради итд.

2; што је процена извршена од два процениоца, а не три — § 466 а, грађ. пост.; и

3; што му је продаја саопштена на један дан пре продаје а не на четири према § 478 грађ. поступка.

Тужилац је у тужби навео још два узрока, али ове нисмо исписали, јер не утичу на изнесено питање.

Првостепени суд одбио је тужилачку страну од тражења, пресудом од 21. јануара тек. год; № 1406. узев, да је процена вршена у 1897 години, када је по § 466 грађ. пост. требало два процениоца; а измене овог законског прописа вреде тек од 14. јула 1898 год.

Најмлађи судећи ништио је пресуду, налазећи, да у овој продаји није урађено по § 466 а; и 477 допуне грађ. поступка, које су важиле у време продаје.

Апелациони суд одобрио је ову пресуду, својом пресудом од 23. марта тек. године под № 1194.

Али, то не учини и Касациони суд, већ поништи апелациону пресуду узев, да дужнику није саопштена продаја, према допуњеном пропису § 478 грађ. поступка.

Даље, вели Касациони суд у примедбама:

„Сем тога, кад су у времењу извршења продаје важиле измене и допуне грађанског поступка од 14. јула 1898 године, које се као формални закон морају односити и на ову продају, јер само материјални закон не може имати повратне силе, — извршна полиц. власт требала је да изврши попис саобразно тим изменама и да по измени § 477 грађ. пост. у истоме означи: границе пописаног имања суседним имањима по имену њиховом и њихових сопственика. А кад тако није учињено и гра-

нице пописаног имања означене су само по именима суседа а не по називу њиховог имања, онда је по § 501 грађ. пост. и са тих узрока неуредна ова продаја.“

На ове примедбе, дао је Апелациони суд овакве противразлоге, из којих исписујемо такође само оно, што се односи на питање у нашој расправи. „Апелациони суд не може да усвоји ни другу тачку примедба Касационог суда, што налази, да измене и допуне грађанског поступка од 14. јула 1898. год. не могу имати у овом случају примене а још мање повратне силе, јер попис имања, као и све остале формалности припремљене за продају, извршен је по закону, који је пре ових измена и допуна важио а по коме се закону има узети, да је и продаја имања извршена, те по томе и горње допуне у грађ. поступку не могу имати законску важност, нарочито с тога, што нигде у закону није прописано, да формални закони могу имати повратне силе, пошто и Касациони суд није навео законски пропис.“

Општа седница Касационог суда, одбацила је противразлоге Апелационог суда а одржала примедбе свог одељења 28. Маја тек. год. № 4854.

Са овим би могли да завршимо, да нисмо запазили у тужби и онај узрок за поништај продаје из § 466 а, грађ. пост: за које је дао мњење најмлађи судећи у првостепеном суду а преко кога су ђутке прешли сва три суда.

Као што смо навели, у допуњеном § 501 грађ. пост: унесена су два нова наређења, која чине једну продају да је неуредна.

То су наређења из § 466 и 477 грађ. поступка.

Но, не видимо ту и пропис § 466 а, грађ. поступка.

Намеће се питање: Да ли ће вредити продаја, ако није претходна радња извршена и по овом пропису а то је ако је процена извршена са два а не са три процениоца?

Према закону требала би да вреди. Али, како мислимо, да је случајно из предлога за допуну изостао и § 466 а, грађ. пост; и

Како је попис од битног услова за саму продају; то би извршиоци продаје добро урадили, ако и они усвоје мњење оног најмлађег судећег у првостепеном суду, па да они сматрају, да претходна радња за јавну продају, није правилно извршена, ако процена имања није извршена од три процениоца.

Ако ништа друго избећиће ту непријатност, да могу са ове неправилности бити осуђени на плаћање трошкова и накнаду таксе.

Остаје нам још, да кажемо коју о ономе, што Апелациони суд рече: „нигде у закону није прописано, да формални закони могу имати повратне силе.“

Пре свега учитељи права веле, да законодавац треба: правна начела, па и дефиницију да избегава, већ да све то остави науци; те према томе и кад стоји ово правило у науци (да формални закони имају повратну моћ), да би то довољно било па да руководи судију у суђењу, а да и не тражи о овоме и законски пропис.

Али, наш је законодавац још 20. Априла 1865 године знао за ово правило у науци, па га је унео и у закон.

Ено, узмите, прво издање грађанског поступка од 20. Фебруара 1865. године, па ће те у § 2. закона којим се уводи у живот устројство судова и законик о поступку судском у грађанским парницама, обоје од 20. Фебруара 1865. године,

и законик о поступку судском у кривичним делима од 10. Априла исте године, наћи ово:

»Спорови, који се затеку несвршени код окружних судова и код великог суда за грађанска дела у време, кад закон о устројству судова и законик о поступку судском у грађанским парницама почну важити, довршиће се по прописима ових закона.«

Из овога а и оних прописа у тачци 1, 2, 3, 4 и 5 наведеног § 2. уводног закона од 20. Априла 1865 године, види се, да је и законодавац усвојио оно правило о повратној сили формалних закона.

Не стоји дакле оно, што Апелациони суд тврди, да »нигде у закону није прописано, да формални закони могу имати повратне силе.«

ДУШЕВНЕ ОСОВИНЕ У ЗЛОЧИНАЦА

По Dr. Havelock Ellis-у и др.

ЧИТАНО У »ПРАВНИЧКОМ ДРУШТВУ НА ВЕЛИКОЈ ШКОЛИ«

Велика већина од нас, поштовани слушаоци, имаће у својој доцији животу сталан задатак: да заштићује друштвене интересе и да се бори против злочина, овога данас најистакнутијег друштвеног питања. Напредак у овој борби много ће зависити од студије социјалних фактора злочина, а нарочито од свестраног испитивања злочинца и његових особина. У тој сврси упознавања оних, с којима ћемо се свакодневно сретати, покушао сам, да у главном по др Хавелоку, а и другим писцима, изнесем њихове (злочиначке) душевне особине. — На првом месту говорићемо о моралном инсензибилитету, наравственој неосетљивости код злочинаца.

1. *Морални инсензибилитет.* Затупелост осећања код инстинктивног и код злочинца из навике, његова непредостројност, оскудица у кајању, његова жеља за увесељавањем, — све је то било много пре познато, него што је *Despine* предузео посматрања о томе. У језику француских злочинаца »арго«, савест се зове *la muette*, а навести кога на нечастан живот каже се »*l'affranchiz*«. Ова морална тупавост позната је врло добро свима онима, који су долазили у ближи додир са злочинцима. *Gall* вели: »ако злочинци осећају кајање, то је само због тога, што нису извршили још више злочинастава, или што су се дали ухватити.« *Достојевски*, говорећи на једном месту о својим интимним познанствима и пријатељствима са сибирским злочинцима, вели: »за време ових дугих година морао бих открити ма и најмањи траг од кајања, од моралних патњи; али то ни најмање! Одвојеност и тежак рад развио је код ових индивидуа само дубоку мржњу, жудњу за забрањеним уживањима и страховиту равнодушност.« Он прича о једноме оцеубици, који је неком приликом у току говора сасвим мирно рекао: »узмите н. пр. мога оца; до своје смрти он није никако био болестан.« — »Сцене ужасног очајања не дешавају се готово никада међу робијашима«, вели Др. *Wey* из Елмира, »никакви немирни снови не сметају њином тврдом спавању, а и апетит им је изврстан«; на једном другом месту примећује, да се међу злочинцима врло ретко и у сасма слабом облику јавља бол за кућом, тако, да се од 3000 осуђеника сећа од прилике само шест случајева, код којих је то приметно. »Врло је значајно«, примећује *Davitt*, »да сам нашао врло мало осуђеника, који по изгледу и по речима чине утисак правог очајања, ма колика била дужина њиховог затвора, тежина засебне казне, или величина разлике између њиховог пређашњег и садашњег живота.« *Давит* изгледа да приписује ову грозну равнодушност једној врсти природног хероизма, који је својствен злочинцима. Али ипак спомиње једног осуђеника, којег за све време његовог затвора није никада видео да је се насмешио. »Цело његово биће изгледало је врло јадно и жалосно, и прављаше највећи контраст равнодушности осталих осуђеника. Његово стање је било у овоме: Био је зидар у Саисеу. Једнога вечера у очи недеље дође кући и ако не пијан, оно ипак »нешто угрејан«; ту нађе своју жену у сузама, од које дозна да ју је ударио неки човек, који је становао преко пута од њих. С длетом у руци упадне он у кућу дотичнога и зада му смртоносне повреде. Јасно је, да овај, на седам година осуђени робијаш, није био инстинктивни или злочинац из навике.

Нису га анти-социјални, већ социјални инстинкти натерали на злочин. Он је био злочинац под утицајем страсти, и његов случај потврђује само опште правило.«

У опште може се рећи, да се догађаји инстинктивних злочинаца и злочинаца из навике слажу с веровањем једне религиозне секте из времена енглеске републике, која учаше, да се највеће душевно блаженство састоји у радњи рђавих, грешних, непристојних дела, и да ће они људи и жене бити најсавршенији и најселичнији Богу, који при најтежим греховима осећају најмање гриже савести.

Културне тековине, рад, част, истинитост за паразитног злочинца а нарочито преступницу, немају никакве вредности. Разбојништво, крађа, превара и проституција важи код њих као занимање, рад.

Despine је у својој *Psychologie naturelle* испитивао ово питање у највећем обиму, како би дошао до егзактних резултата. »Ја сам у овом циљу прегледао све године *Gazette de Tribunaux* до 1825. и одатле сам стекао уверење, да ова психичка особина спада у непроменљиве ознаке злочинаца... дошао сам до извесности, да они злочинци, који су своја дела унапред смишљали и ковали, нису никада осећали кајања. Даље сам нашао, да ако се код кога злочинца после дела и нађе право кајања и очајања, да је исти извршио казниво дело или под утицајем јаке страсти, која је за тренут угушила његово морално осећање, или каквим несрећним случајем без злочиначке намере.« Два прва велика психичка услова за злочине јесу по његовом мишљењу: инсензибилитет и первезитет, а нарочито ако к томе придођу још и две моралне аномалије: лакоумност и равнодушност према будућности. *D spine* цитира следеће место из једног саслушања: »ви сте ваш злочин смислили унапред?« питаше судија. »Јест, од пре осамнаест месеци.« »Али то је страшно.« »То ја знам; то сам хтео да извршим још у априлу, али пошто не имах новца, то сам га одложио до јануара.« — Кад су једног убицу водили на губилиште, спази он у огромној маси светине, која га обасипаше клетвама, неког свог друга, па ће му тек довикнути готово с насмејаним лицем: »Хеј море! ја сам баш на смрт осуђен«. Неки Албанез, пошто је убио једног странца ради пљачке, жаљаше што га је метак коштао 5 пара, а међутим у цепу своје жртве нашао је само 4 паре. Једино је на то жалио. Један убица провео је два дана по својем злочинству у весељу и пијанци са једним својим другом, »весео као пева«, као што га овај описује. »Једна околност, као што се чини, ипак указује на кајање« — рече му судија, »у притвору хтели сте се заклати.« »То је било само за то, да не бих дошао у затвор.«

Wainwright је не покривениши признао своје ужасно злочинство. Када је упитан, како је могао убити једно тако невино створење, као што је *Helene Abercrombie*, одговорио је: »вере ми не знам; али она имађаше тако дебеле ноге!«

Неки париски каплар убије једну стару крчмарицу ради похаре. Због тога буде осуђен на смрт, без икакве наде на милост. Он је ово знао, али ништа за то није марио. Са чуварима је говорио о свачему, не додирујући свој злочин; читао је књиге из затвореничке књижице и завршио је с оном, коју је назвао »литерарни рад својих последњих часова«. Имао је особиту наклоност према стиховима и писаше неку драму о својем злочину. Чешће говораше својој околини: »смрти се не бојим ни колико војник или философ. Ипак она ме спалази у јеку моје младости и снаге; то је страшна ствар, али ја сам спреман, и на ешафот ћу се попети смело и са издигнутом главом«. Овај сократски злочинац понашао је се као што је и рекао. Јутро на дан свога погубљења проспавао је мирно, за тим је устао, обукао се, све с насмејаним лицем, радостан, као што сам говораше, што се још налази на овој земљи, где се и поред свега ипак тако лепо живо. Апетит му је био добар и шаљаше се с чуварима о малој порцији јела, која му је била послата, тешећи се међутим: »*Patience! à la guerre comme à la guerre*«.

Могло би се још много примера навести за доказ моралне тупавости код инстинктивних злочинаца, која се често испољава у бруталним злочинима; међутим ови су примери лако приступачни и делимично познати, с тога ћемо се задовољити још с једним примером из нашег злочиначког живота, кога наводи г. *Таса Ј. Миленковић* на једном месту у својим белешкама: »Неки Глигорије Јовановић из Власотинаца, осу-

ђеник у београдском граду, готово ни за шта споречка се са својим другом Аврамом Глишићем, такође осуђеником. Цела је ствар била у томе, што га је овај ударио кошуљом по лицу... Глигорије онда дохвати сикирче у радионици где су радили, па налетив на Аврама стане га сецкати по глави. Ударио га и по оку и по челу, и оштрице и ушмице.

То је вршио мирно и хладнокрвно.

— Ако Аврам није умро, онда бих га ја баш радо још једном претукао — рекао је после тога Глигорије у затвору.

— А што?

— Па тако... мрзим га...

— Кајеш ли се што си учинио?

— Хе... хе... па јок.⁽¹⁾

Да поменемо и овај случај, који из једнога извештаја минист. унутр. дела наводи г. *Миленковић* у истим белешкама:

...У ово време Паун беше у Београду с једном својом старијом кћерком, а на салашу остале су и те ноћи заноћиле његова жена Стана и ћерка Пауна, а син му беше у њиви.

Симеон на своме салашу остао је сам те вечери, па у неко доба ноћи отишао је на салаш свога стрица Пауна, и у ком салашу спаваху само Пауна и Стана, обије врата на салашу Пауновом и Стану и Пауну изведе на поље у браник, који поред истога салаша постоји, па најпре Пауну силова, а за тим и Пауну и Стану сикиром убије и у поток свуче, па једну преко друге пребаца, а за тим је у салашу све ствари испретурао, и један сандук са стварима у поље изнео, развалио га, у њему ствари испретурао, а по том се вратио на свој салаш и *сиавао*?⁽²⁾

Морална неосетљивост огледа се и код наших кесароша. Г. Таса нам прича како је „кесарошима најтеже кад кога осуде на смрт, па они не могу да иду да гледају погубљење. Највећу радост учинио би им онај, који би их онда пустио да гледају. Када су осуђеници вођени на Карабурму, кесароши су клечећи и са склопљеним рукама молили да их поведемо.“⁽³⁾

Неки целат причао је Ломброзу, да су сви друмски разбојници и убице са осмејком на уснама ишли смрти у сусрет. Међутим била би заблуда, ако би се у свима мирним шалама и вицевама разбојника разних категорија хтели видети само докази о моралној неосетљивости. Један злочинац употребно је своје последње часове на уређивању својих необјављених дела; други покушаваше да свога чувара обучава у хигијени; неки трећи приметно је на послетку онима, што су га терали да се жури, те да га воде на погубљење: „Само мир! Без мене се неће почети.“ — Сличне историје причају се и о најистакнутијим политичким злочинцима свију земаља, дакле о херојским природама.

Corre је анализирао историјска и правна документа, која су се односила на последње тренутке 88-орице на смрт осуђених злочинаца (64 човека, 24 жене). 25 људи показали су се на ешафоту врло плашљиви; неки су од страха били већ полумртви; други су умрли тек после ужасне борбе. Ови страшљивци сачињаваху две петине од целокупног броја злочинаца; њима је припадао по који злочиначки великан, међу њима и по неки образовани људи, доктори и свештеници. Четворица од њих очекиваху своју судбину у стању страшно нервозном и узбуђеном. Дванаесторица сачували су до последњег тренутка циничко, театрално држање; последњи су били највише сујетна лица, која су полагала право на литерарни значај; типски заступник ове категорије јесте *Lasenaire*. Петорица показиваху на очиглед смрти неку равнодушност, пасивност, која нас потсећа на тупавост какве животиње или неосетљивост умоболнога. Осамнаесторица, који су припадали разним друштвеним класама, растали су се с животом с мирном, срчаном оданашћу, показиваху кајање и слушаху утехе духовникове. У опште, злочинци из нижих класа показиваху већу отвореност, признаваху своју кривицу и свој пример пружаху другима за опомену. Они што су припадали средњој класи на против до краја увераваху о својој невиности; други су само ћутали. Од 24 жене показале су се страшљиве само њих пет (дакле око једне петине), а само једна тровачица показала је крајњи цинизам. Осталих 18 владале су собом и показиваху

преданост, јако се кајаху за своје дело и беху приступачне религиозним утехам. Међу последње спада и маркиза Бренвиљерова, која, готово гола, беше за читави четврт часа изложена погледу огромне масе света, — „*mirodée, rasée, dressé, et redressée par le bourreau*“, као што писаше госпођа Савињејева, — и поред свега тога није ни за тренут изгубила своју мирноћу. Од жена умрле су $\frac{3}{4}$, од људи нешто више од $\frac{1}{4}$ са смерношћу и самопоуздањем. Цинизам, кукавичлук и брутална пасивност осталих јесу докази њихове моралне неосетљивости.

Од 400 убица, које је *Bruce Thomson* познавао, само су се тројица показали да се кају. Од 4000 злочинаца, који су у току времена били у Елмиру, показали су се при пријему 36% као апсолутно неприступачни моралним утисцима, а само 32,4% показиваху средњу пријемљивост. *Salsotto* је својим скоро предузетим истраживањима нашао, да су се од 130 преступница осуђених за убиство или саучесништво у убиству, само њих шест искрено кајале. — У осталом он вели, да су статистичка дата о овој тачки од незнатне вредности, ако она не иду упоредо с тачним познавањем свакога појединог злочинца. Кајање, које се јасно јавља, ретко је искрено, и право кајање није остентативно.

И *Достојевски*, најозбиљнији испитивалац људскога срца, опазио је ову чињеницу. „У једној тамници, чије сам становнике познавао од пре неколико година“, вели он, „живео сам код људи, које сам држао за дивља, сурова створења, сасвим неочекивано читав излив дубоких осећаја, осећаја за њихове сопствене и за патње других, да је се једноме дигла чисто као нека магла с очију. За тренут моје је чуђење било тако велико, да се нисам усудио веровати својим очима и ушима.“

(Наставиће се).

ПОЛИЦИЈСКИ РЕЧНИК.

Општински послови.

Истужи

Суду општине осечанске

Марко Петровић, овдашњи, ограђујући своју ограду захватио је и наш заједнички пут којим се служимо за улаз и излаз у имања колима. Овај је пут сада овим његовим поступком тако стешњен да је са натовареним колима немогућ улаз и излаз.

Како наступа време за скидање летине овај пут ми је неопходно нужан, јер иначе немам излаза са имања, то тужим суду Марка за ово самовлашће и молим суд да га за исто казни и да га силом власти и закона принуди, да пут доведе у првобитно стање, т. ј. да своју ограду повуче у своје досадање границе.

За доказ да је он ово самовлашће извршио, да ми је пут стеснио и да ја на исти имам права за службеност, позивам се на сведоке Петра Косића, Филипа Арсића и Ненада Симовића, све овдашње сељаке, које молим да суд испита.

26. маја 1899. год.

Осечина.

№ 853.

Милош Лукић из Осечине

Кмет села Осечине са деловођом суда и два одборника, да изиђу на лице места, тамо позову тужиоца, туженог и сведоке на које се тужилац позива, и тамо да тачно извиде стање ствари, и о потребним појединостима саслушају сведоке, затим узму реч од оптуженог и о свему своме раду поднесу извештај овоме суду.

26. маја 1899. г.

Београд.

Председник суда.

Рађено 27. маја 1899. године у Осеченици.

Изашли смо на лице места о коме је реч у тужби и уверили смо се да је пут доиста стешњен, тако да је улаз и излаз за имање тужиоца веома незгодан, а са товарним колима готово и немогућ. Затим смо приступили испиту сведока.

Г. Петар Косић, земљоделац олд., има 42 године, у свему способан за сведока, каза:

¹⁾ „Тасине белешке“. *Целату или лекару* (стр. 30 и 31).

²⁾ *Целату или лекару* стр. 28.

³⁾ Таса *J. M. Кесароши*, стр. 51. и 52.

Од како ја знам кућа тужиоца Милоша служи се овим путем, како пешице тако и колима за увоз и извоз на имање. Пут је био увек довољно широк да су комотно могла товарна кола по њему ићи. Сада видим да је стешњен од стране тужиоца, који је то извршио поместивши своју ограду напред путу. Заклеу се.

Дангубе тражим 4 динара. Петар Косић.

II. Филип Арсић, земљод. овд., има 56 година, способен у свему за сведока, каза:

У свему као и први сведок Петар, с тим да је видео када је тужилац пред Цвети ове године своју ограду претресао и тада је пустио према путу и тиме исти стеснио. Заклеће се.

Дангубе тражи 4 динара. Филип Арсић.

III. Ненад Симовић, земљод. овд., има 28 година, у свему способен за сведока, на питање каза у свему као и сведок Филип Арсић. Заклеће се.

Дангубе тражи 4 динара. Ненад Симовић.

Затим је одмах узета реч од оптуженог. Марко Петровић земљоделац овд., има 36 година, упитан према тужби, испиту сведока и према нађеном стању на лицу места изјави: да овде самовлашћа нема, да он пут није стеснио, но да је исти у оном стању у коме се од вајкада налази. Он не зна да је пут био кад шири. Своју ограду је истина претресао али ју је ударно истим правцем у коме је раније била.

Марко Петровић.

Одмах по извршеним саслушањима сведока и оптуженог, кмет са одборницима приступили су увиђају о томе како је ограда постављена и уверили су се, да је иста доиста путу помакнута, јер се и сада на лицу места познаје склад где је раније постојала.

О свему овоме са ислеђењем вршеним на лицу места подносимо суду извештај.

Деловођа.

Кмет села Осечине.
Одборници.

Пресуда

Извиђајем чињеним на лицу места, и испитом испитаних сведока, потпуно је доказано то, да је оптужени Марко, претресајући ограду своју у очи Цвети ове године, исту помакао тако, да је тужиоцу стеснио колски пут, на који овај има право службености у своје имање. — § 34. полиц. уредбе. Овим својим поступком оптужени је извршио самовлашће, и навукао на себе последице из § 375 а крив. закона, по коме законском пропису има му се и казна одредити, с тим да је дужан своју ограду повући у првобитно стање. Зато суд општине осечанске као надлежан — § 4. полиц. уредбе

Пресуђује

Да се оптужени Марко казни са пет дана затвора о своме трошку, да накнади тужиоцу плаћену таксу 2 динара у таксеним маркама, која је на тужби прилепљена, и да му плати 2 динара дангубе, а тако и испитаним сведоцима по 2 динара.

Своју ограду дужан је повући у првобитно стање т. ј. у своје границе у року од десет дана, што ако не учини, суд ће по истеку тога рока, ово о његовом трошку извршити а њега за непослушност према наредбама власти поново казнити.

Саопштити пресуду странама.

Од суда општине осечанске 1. јуна 1899. године № 920. у Осечини.

Деловођ.

Председник суда.
Кметови.

Одговори на задатке.

На задатак стављен у 20. броју нашег листа стр. 154., да ли је правилно решење суда општине смедеревске Бр. 3600. по спору Јована Томића хлебара противу Најдана Петровића млекације, добили смо више одговора од општинских писара.

Правилно су решили питање:

Маринко Николић писар општ. влакчанске

Милија М. Раденковић писар општ. бољевачке

Милан В. Стамболић писар општ. брезовске

Миладин А. Пандуровић писар општ. ноћајске, који су се изјаснили да је одвојено мишљење судије правилније од судског решења.

Одговори осталих општ. писара неправилни су.

АЛКОХОЛИЗАМ

Већ од подужега времена научењаци су указали на огромну опасност која прети човечанству — на алкохолизам. И лекари, и новинари, и професори и свештеници почели су борбу противу те страшне и опасне модерне болести.

Доктор Дебов (Debove), професор интерне патологије на медуцинском факултету у Паризу, отпочео је ове године предавања о тровању и о неким првним болестима. Његово уводно предавање које је штампано, *L Alcoolisme, par M. Debove, professeur à la Faculté de médecine. Leçon d'ouverture. Librairie du monde médical. Paris*), пуно је речитих доказа, извучених из статистике, морала, лекарског искуства, политичке економије.

Последице алкохола не заустављају се само на јединци, оне се шире и на целу расу, и то прво дегенерацијом а после неплодношћу. Данас је алкохолизам најсигурније средство да једна раса опадне и пропадне. Није потребно тражити примера међу америчким црвенкосцима и афричким црнцима; ракија производи иста дејства међу културним Европљанима. Зато треба посматрати кроз две или три генерације једну породицу алкохоличара. У првој генерацији, стас се смањује, необуздана жеља за пићем расте, и умне силе слабе нервне болести се појављују. У другој, има идиота и епилептика. После треће, и то срећом за човечанство, нестаје неплодност. Претпоставите да алкохолизам постане општа болест, што није немогућно, и можете мислити шта за педесет година може бити од најснажније и најдаровитије расе!

Смртност и разбољевање много је веће код алкохоличара но код умерених људи. У Енглеској, друштва за осигуравање живота дају онима који не пију за 28% мање осигурање.

Са потрошњом алкохола иде упоредо број злочинаца и лудака. У Шведској 1828. пило се 23 литра на главу, и било је 53 убиства и 2281 крађа. Од 1875. до 1878. потрошња алкохола сведена је на 5 литара на главу, и било је само 18 убиства и 1875 крађа. Иста сразмера је у Норвешкој. Субота, недеља и понедељак јесу свечаници алкохола. У Цириху је констатовано 1891. да од 141 телесне повреде 100 су учињене у та три дана.

Таке су несреће које алкохол за собом вуче. У колико се смањује број здравих, корисних и производних грађана, у колико се смањује број људи по касарнама и радионицама, у толико се увећава број лудака, злочинаца, идиота и епилептика, у толико се више пуне луднице, апсане и болнице.

У Француској зло је врло велико. 1850, у њој се пило мање но и у једној држави на северу и у средини Европе. Али у последње време, потрошња алкохола се учетворостручила и износи преко 2 милиона хектолитара годишње. И што је још најгоре, док је код других народа потрошња се смањивала, у Француској се повећавала. Немачка је, за седам година, спала од 8 на 4 литра на главу; Швајцарска, од 5 на 3; Данска, од 10 на 7; Канада, од 3 на 1; Норвешка, од 8 на 1; Шведска, за шест година, од 23 на 3; Енглеска, од 3 на 2; Италија од 0.85 на 0.35 — а Француска од 1 литра у 1830. години скочила је на 8 литара 1898.

У 1830. било је у Француској 280.000 крчама, 413.000 у 1890, а више од 500.000 у 1897. У Паризу једна крчма долази на три куће. У северним департаманима једна крчма долази на петнаест људи.

Ако се узме годишња потрошња 50 милиона литара ракије, и како сваки литар има 30 до 35 чашица које стају по 10 пара, онда се годишње дају на ракију једна милиарда и шест стотина милиона, и од тога четири петине пада на сиротну класу!

Становништво Француске, вели учени професор, дели се на две половине, на оне који алкохолишу друге, и оне који су алкохолисани. Питање о сузбијању алкохола питање је о спасењу отаџбине, и сви људи који одиста воле свој народ и не желе да се вековне тековине цивилизације не потопе у алкохолу, дужни су да што живље узму учешћа у овој одиста културној борби.

МАЈСТОРСКИ ЗЛОЧИН

— Jean Richerin —

(СВРШЕТАК)

Оскар Лаписот узео кључеве. Наједаред му се по лицу просу бледило, а црте лица се у грчу искривише. Ето изненада роди се у његовој души могућност, да почини злочин. Кад ова жена буде мртва, ствар ће бити лака.

„О, ја ћу се загушити! загушићу се!“ говораше болесница, коју дуга исповест беше заморила. „Воде! Дајте ми воде!“

Спаваћа дворана беше утонула у дубоку таму, само ноћна светиљка рашириваше слабу, мутну светлост. У споредним креветима све је спавало. Оскар подиже главу болеснице, извуче испод ње јастук, притиште јој га на уста и гвозденим шаком држаше га тако бар десет минута. Он је имао грозно срце, да чека са сатом у руци.

Кад је дигао јастук, болесница беше загушена. Она се није могла ни маћи, ни јакнути. Он метну опет јастук на своје место и навуче јој покривач до подбратка. Лешина изгледаше, као да спава.

Кревет служавкин беше доста близу врата и убица измаче без шума из дворане и болнице, ни од кога неопажен.

Беше девет сати и двадесет минута.

Не губећи времена пожури се лупеж брзим кораком у улицу Сен-Дени и пре десет сати ступи у кућу.

Уз пут беше створио цео план.

Најпре се ушуња у шталу, где су се морале налазити ствари кочијашеве. Овде узео једну кравату, откиде од ње један комадић и тури га у џеп.

Онда узлети полагао уз служинске басмаке и заустави се на првом спрату.

Отвори врата и уђе нечујно у спаваћу собу и стару госпо, која је ту спавала, једним притиском задави. И ту је био толико хладнокрван, да ју је добар четврт сата за гуцу држао.

Сад отвори писаћи сто. У великој средњој фијоци лежале су акције и облигације; у левој банке, а десној замотуљци новаца. Он узео хартије од вредности, које гласе на *доносиоца*, а остало остави. Свега скупа плен је износио 140.000 франака; то све потрпа у џепове.

Сад узео писма у посао. Са мало муке нађе их горе у куту, камо их је служавка била метнула.

Брзо их спали у камину, али она, која су по кочијаша и служавку била најопаснија, остави на свом месту.

За тим ону кршицу од краватне утисну задављеној у десну руку, која се грчевито стисла.

Сад изађе из стана; као муња слети на улицу и тада продужи лаганим, безбрижним кораком.

Оскар Лаписот није се варао, сматрајући себе за генијална човека; он имађаше злочиначки геније и делаше мајсторском руком.

III.

Правда не оклеваху ни часа, да нађе злочинца. Фрагменти писама беху непогрешив основ за сумњу. Ко би други осим кочијаша могао кључ имати? Зар он није поткрадао удовицу, већ у споразуму са служавком? Није ли логично, да је прекорачио границу, која дели крађу од убиства. Осем тога јасно је говорило и оно парче оковратника. Да несрећа буде потпуна, беше и пређашњи живот кочијашев рђав и као последњу отежавну околност није могао доказати свој *alibi* у оном судбоносном часу. Могао је порицати још толико и заклињати се, да је невин, све је говорило против њега, а ништа њему у прилог.

Он је осуђен и погубљен; а судије, поротници, бранитељ његов, новине и публика — све то скупа беше уверено о његовој кривици. Само једна тачка у целој ствари остаде тамна: покрадена имовина се не могаде нигде наћи, па се веровало, да ју је лопов на сигурно место сакрио. Али нико, ама баш нико није ни слутно, да он то не беше ни покрао.

Каже се, да се човек, који чини добра дела, осећа спокојан, али мало људи има смелости, да устврде да се и људи, који су учинили рђаво дело а нису кажњени, осећају срећни.

Оскар Лаписот могао је баш бити весело са свог двоструког убиства и плодове своје у потпуном миру уживати. Нити

је осећао гриже савести нити страха. Једино, што га је мучило, беше неизмерна охолост, која је све више расла.

У првом реду беше уметнички понос, управо савршеност његовог дела и осећање, да га је генијално извео — учинише, те је заборавио сваки морални осећај.

У свему осталом он остаде један средњи, таман, непознат човек. Могао је своје имање још једном толико трошити, само да себи отвори ступце новина; могао је критици још толико подваљивати; код публике не могаше се учинити чувеним. Његови стихови, проза, позоришни покушаји — све то беше сићушно и незнатно. Људи „од заната“ познаваху до душе нешто мало Анатола Дезроза, али само као књижевничког дилетанта, који је имао више прихода, него талента. Али читаоци ни мало нису водили бригу о његовој ренти, него сви се слагаху у том, да у њега нема ни искрице талента.

„Па ипак!“ рекао би он кад и кад, севајући очима, „кад бих ја само хтео! кад бих ја могао да приповедам своје ремек-дело? Јер ја сам створио ремек дело, о том нема сумње. Лепо сам дело извео. Што сам га доживео, а не написао? Да сам га написао, ја бих био славан. Ја бих имао да се похвалим само с једном приповетком, али та би била јединствена у својој врсти. Ја сам створио „мајсторски злочин“.“

Ова мисао постаде на послетку мука за њ. Десет година борио се против ње.

Једно лепо вече седе Оскар Лаписот са усијаном главом и грозничавом руком као какав велики песник, метну преда се књигу хартије и написа у један душак историју свога злочина.

Он исписа бедне почетке Оскара Лаписота, његов књижевнички живот, његове многобројне неуспехе, његове помисли на самоубиство, цео роман са психологијом једног злочинца. За тим нацрта јасним потезима и са стравичном прецизношћу сцену у болници Питие, у улици Сен-Дени, смрт невино оптуженог и тријумф правог убице. После управо ђаволском финоћом изведе анализу узрока, који су аутора нагнали, да свој злочин обелодани и заврши са величањем Оскара Лаписота, који се под ову исповест потписао.

IV.

Мајсторски злочин угледа света у „Реву де де Монд“ и имађаше беспримеран успех.

Све новине хваљаху дело преко сваке мере.

Уз пркос томе нађоше се у свим чланцима, па и у најлакшијима, две тачке, ради којих се Оскар Лаписот јако љутио.

Прво и прво његово право име сматраху за псеудоним и називаху га тобоже правим именом Анатола Дезроз. Друго — ту се сувише говорило о његовој фантазији и спорила му се и најмања вероватност приповетке.

Ради тога се и догоди, да једног лепог дана, кад је један колега великом човеку честитао, овај му одговори:

„Мој господине, ви се варате, моја новела није никакав роман; ствар се у истини догодила. Злочин је почињен онако, како сам ја испричао. И ето баш ја — ја сам тај злочин почињо. Ја се зовем правим именом Оскар Лаписот.“ Он то говораше с најдубљим уверењем.

„Ах! дивно! дивно!“ викну други. „Шала је изврсна!“ Сутрадан донесоме све новине ту анегдоту. Рекло се: духовит покушај мистификације, да Анатола Дезроз хоће, да је убица. Оригинална глава тај човек.

Оскар Лаписот да побесни; он је хтео да му се верује његов злочин. Он се поново исповедаше свим пријатељима, које би на булевару сретао. Први дан ствар се још примала као шалива, други дан као обична, трећи дан беше то већ једна глупа шала, а после недељу дана вредео је он сам као савршен глупан.

Он већ није знао како да се уздржи на висини своје славе. Најватренији га његови приврженици исмејаваху и то га доведе до очајања.

„Ах! та то је и сувише!“ рече он невернима у сред кафане; „дакле нико ми неће да верује оно, што је ипак само чиста истина; неће нико да призна, да сам ја мајсторски злочин не само написао, него и учинио! Добро, сутра нек зна цео Париз, ко је Оскар Лаписот.“

Он потражи последног судију за улицу Сен-Дени, па му рече:

„Ставите ме у затвор! Ја сам Оскар Лаписот.“

»Не требате, господине, ништа даље говорити«, одговори му судија с пријатним лицем. »Ја сам вашу новелу читао и ја вам се клањам. Мени је позната та чудновата манија, у којој ви од неких осам дана уживања налазите. Да је други на мом месту, можда би вам за зло узео, што са влашћу шалу терате, али ја сам пријатељ књижевности и не љутим се, што и са мном хоћете шалу да збијате, пошто на тај начин имам срећу, да с вама познанство учиним.«

»Господине«, поче опет Оскар Лаписот нестрпљиво, »ја вам се закљичем, да сам ја Оскар Лаписот; ја сам онај злочин почио и ја ћу вам то доказати.«

»Добро, господине«, настави чиновник, »ја вам и за то стојим на расположењу; то ће за ме бити уживање, да видим, како ће један тако духовит човек, као што сте ви, хтети да докаже оно, што је немогућно.«

»Али за Бога, све оно што сам у приповеци рекао, све је оно сушта истина. Кочијаш није крив, ја сам све то учинио!«

»Мени се чини, да сам вам већ рекао, да сам читао вашу новелу. Ако хоћете и сами да ми то испричате, то ће ме особито веселити; али доказати — доказате ми само једно, што већ знам, да имате необично живу фантазију.«

»Али кад вам кажем...«

»Молим! Ви ћете ми допустити, да у криминалним стварима и ја себи нешто знања присвајам. Сад дакле, ја вас уверавам са свим отворено, ваш злочин није са свим природан. Ваш сустрет са служавком некако је сувише случајан. Као уметничко дело ваша је новела дивна, оригинална, просто осваја човека; али ваш злочин сам по себи је немогућ. Драги мој господине Дезрозе, жао ми је, ако вас вређам; ја вам се дивим као писцу, али као са злочинцем с вама не могу озбиљно рачунати.«

»То ћемо видети!« рикну Оскар Лаписот и устреми се на чиновника; и он би га сигурно задавио, да на његову вику није помоћ дошла.

Разјареног Лаписота везаше, затворише у једну ћелију, а пет дана касније отпустише га као лудака у Шарантон.

У целој ствари је било најстрашније то, што Оскар Лаписот не беше луд; он је био при потпуној својој памети.

Оваки »наступи«, како их називаше управитељ луднице, лечили су се хладним тушевињама,

На крају крајева убица одиста полуде, а тад га пустише као излечена. Он је на име на послетку сам веровао, да је он Анатол Дезроз и да није никога убио.

Умро је у уверењу, да је своје »дело« сањао, а не извршио.

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Младожења као варалица. — У страним новинама често се налазе огласи у којима људи траже себи »жену« или женске траже »мужа.« Обично се гарантује »дискреција« и тражи се слика. Преписка се шаље под каквим знаком Post-restante,

У Пешти постоји нарочити завод за посредовање »за женидбу и удадбу.« Тешко ономе или оној, који падну у руке овима што »посредују.« Одеру га до голе душе и на крају крајева: ништа се не сврши. Ако је каква боља личност, ћути и не казује своју бруку те швиндлер добро прође. Али тако увек не бива.

Ових дана налази се пред бечком полицијом такав један »младожења.«

Он је анонсирао преко свију виђенијих бечких новина »како жели да се ожени девојком или удовицом; да није старија од 35 год.; да има коју стотину франака мираза итд. За себе је рекао да је благајник болничке касе; да има сталних 100 фор. месечно; да има 33 год. итд.

На овакво тражење добио је масу понуда.

Кад је све понуде разгледао и проценио, дао се на посао.

Узео је неколико станова у разним квартовима и свугде је друго име казао.

По што је овако удесио, зашао је код својих жртава. Представио се и одмах изјавио да је вољан приступити венчању. Тако је долазио два-три пута и кад се већ време приближи, онда је тражио аконто да набави намештај и друго што треба. Задовољавао се колико му се да: 50, 100, 120 фор., колико било.

Чим је новац примио, њега је нестало.

Овако је преварио шест девојака и једну удовицу. Наравно све су ово: штумадле, раденице, и сиротице оно, што су уштеделе, овај им је бездушник отео.

Код власти је све признао и дрско се смеје својим »зачућницама« док оне плачу, али не за њим већ за својим новцем.

Наравно, да ће за своју поштену радњу добити и одговарајућу казну, јер се у Аустрији строго казне овакве варалице.

Но он је појачао себи казну и тиме, што се под лажним именима пријављивао у својим становима.

Једна дружина варалица пала је у руке париској полицији и сада се налази с оне стране катанца. Дружина је била састављена из десет које људи које жена. Седиште им је било у Паризу, али су оперисали по целој Француској. Ово друштво, чији се чланови држаху отмено и ношаху племићске титуле, које су по вољи мењали, зваше се сходно својим претензијама: »La bande des aristos.« Занимало се »куповином властелинских имања« и придигло је за ове четири године преко милион франака. »Aristos« је скраћено од aristokrate, као proprio место propriétaire и Chateau за Chateaubriand. Аристо зваху се охоло, јер се држаху за отмене варалице, а у извесној мери и били су то; имали су велике, богате станове; држаху лене метресе, а после тога и сигурну фијоку у Crédit Lyonnais или којој другој банци, где су остављали завидан доходак од својих превара. Али што их је нарочито одликовало од сличних лоповских багра, то је њина сопствена полиција, којом су пазили на префектурину тајну полицију. Главно им се оруђе састојало из једног дводуплог котера, који је се употребљавао на следећи начин: Обично изашу по једног вредног члана да се извести о продајним имањима у појединим пределима, а по том да ступи у везу са сопствеником, те да га психолошки испита о његовој лаковерности. Покаже ли се сопственик као употребљива дивљач, то се члан представи као секретар каквог богатог човека из вишег стањења, који тражи да купи добро, у коме би сместио своју љубазницу. Сад овај секретар, да би побудио лакомство у сопственика, понуди му много већу суму од тражене продајне цене, али само под условом: да онај вишак заједнички поделе. Наиђе ли на то сопственик, а изгледа да се ово дешавало радо, то наскоро допућује богати, отмени господин, гроф Х или маркиз У. Доручкује се журно, а по гом се закључи посао. Сопственик није придавао велику важност привидно незнатној примедби господина грофа, да обе стране положе по повећу суму као капару, које ће у случају да се пре нотарског потписа један напишмани, припасти другоме, те је грофа радо послушао. За тим су обе суме остављене у сандучић једног котера, кога је гроф са собом донео; он је требао да остане код сопственика, а кључ узме секретар код себе. »Задржите кофер — каже гроф — ја узимам кључ, а кроз 14 дана, по мом повратку, ићи ћемо заједно нотару.« Међутим, секретар је по правилу увек имао при поласку да представи невину молбу: како гроф ипак неће моћи без куфера угодни путовати, рубље му је у њему; због тога ће бити боље, ако сопственик просто узме к себи челични сандучић с капарама, а кофер преда грофу. Зашто не? Сопственик је, дакле, допустио, да се сандучић извади. Ну, при том је превидео, да се кофер састоји из два сасвим једнака сандучића и, да онај што му је предан, садржи само бакарне новце и пашире без вредности. Сопственику се тек онда разјаснила горка истина, када је прошло 14 дана и када је дао да се сандук пред полицијом отвори. У провинцији су лупежи променили папире од вредности и новац оставили на сигурно место. Главни аристо зове се Gustav Guilleaunie; изгледа да је кофер он направио. Други, Finance, живео је бурно. Кад су га хтели ухапсити наишли су у његовом салону једну даму у ноћном оделу, која је носила звучно име Harriette de Morandi, и таман извођаше на пијану једну пиесу од Вебера, беше јој врло тешко растати се од пијана, те да прати Finance-а у затвор. Већина аристовача су стари осуђеници, чији је ранији живот познат префектури.

Жив. А. Л.

Друштво за крађу. — Неколико чиновника великих трговина париских имали су ту идеју да оснују једно такво друштво. Улоге су биле поделили: лопов из радње са намештајем снабдео је своје другове са класичним намештајем за трпезарије у стилу Хенрика II. и Луја XV., лопов из радње са тапетима набављао је свилене тапете, скупоцене ћилиме; трећи

је набављао порцеланске пећи, четврти скупоцене вазе и ситне украсе.

Систем на који су ови трговци пуне две године трговали био је врло прост. Сваки дан они су били у магацинима и експедовали ствари продате у трговини; како су то биле врло велике трговине, промет је био огроман, и ништа се није примећивало, ако се продатим стварима дода још који предмет. Кочијаш који је разносио ствари био је њихов саучесник, имао је свој део, и ништа није било лакше но изнети ствар из магацина и предати је коме члану друштвеном.

Али пре неки дан освануо им је црни петак. Сопственику једне велике радње паде у очи велика потрошња персијских ћилима а мали приход од њих, и он свога чиновника ухвати на делу. Овај је одведен код полицијских комесара и ускоро све признао. Истога дана чињена је преметачина код свију ортака, и у њиним скупоценим и раскошним становима нађен је силан покраден намештај који је на пет великих шпедитерских кола однет у полицију. Тринесторо њих до сада је ухапшено првога дана; другога дана ухапшено је још осморо и само код једнога нађено је троја кола ствари. Полиција мисли да је у ову *Панаму*, чиновника и помоћника персонала великих париских магацина умешан још већи број личности за којима се данас најживље трага.

Самоубиство једног лекара. — Из једног провинцијалног места у Енглеској јављају за овај случај: Доктор Л..., човек који је уживао одличан глас, ожењен и отац двоје одрасле деце, био је под кривичном истрагом због провођења блуда са девојчицом у тамошњем сиротишту, које је било под његовом управом. Испочетка је све одрицао, али сви су докази били противу њега, и месни листови већ су били јавили за његово хапшење. Онда се сам он реши да затражи да га затворе, на шта га је жена гонила, да би спасао углед породице.

Прошле недеље пошто је био код истражног судије и тражио да га затворе, и пошто га је овај одбио, доктор Л... сав изнурен и душевно клоноуо врати се кући, и гушећи се у сузама призна грех својој несрећној жени.

И од тога тренутка драма узима трагичан карактер.

Да би избегао срамоту парнице и осуде, доктор Л... се сагласи са својом женом да се убије. У самоубиству му је несрећна жена помагала. Попео се у своју собу за рад, и закључао се. Тада је јако отворио фитиљ од лампе са гасом, сео у фотељу и очекивао смрт. Жена га је кроз кључоницу куражила.

У два и по часа по подне, када је комесар полиције дошао да га ухапси, госпођа Л... му је јавила да њен муж није више одговоран пред судским законима. Када су развалили врата, затекли су доктора Л... укочена на фотељи, мирне физиономије, с наочарима на носу, и мртва.

Срећа у браку! — У Катоу, у Северној Француској, свршио се један несрећан брак на још несрећнији начин. Делатр, тамошњи економ, био је у дубоком сну, када се његова млада жена дигла, из суседне собе, узела секиру, и из све снаге ударила га по глави. Овај поче викати у помоћ, жена тога часа скочи у бунар и удави се. У јутру ни једно није било међу живима.

ПОЗНАТ

Онај дечко, што смо му извели слику у претпрошлом 21. броју нашега листа, на стр. 168., познат је, чим је наш лист стигао у општину америјску, ср. космајског. Општински персонал познао је у тој слици Драгутина, сина Спасоја Станојевића из Амеића. Отац је одмах дошао у Београд да своје дете води кући из опште душевне болнице. Том приликом изјавио је: Да је Драгутин мутав, глув и да има падајућу болест, да је у лудилу побегао од куће и дошао у Београд. Изјавивши благодарност уредништву, што му је дало могућности да своје дете нађе, одвео га је кући.

КО ЈЕ ОВО?

Пре десетак дана дошао је у Београд, али откуда нити се зна нити он то уме да каже, јер је и мутав и блесаст. 3. ов.

м. нађен је у реону кварта варошког, ту задржат да преноћи а сутра дан пуштен. Још истог дана, 4. ов. м., топчидерска полиција нађе га у Топчидеру где седи према трамвају и црта трамвај. Одатле га спроведе Управи града Београда, где се и сада налази. Има му око 13 година; добро чује али не уме да говори. На питање, како му је име, одговара: *На...на...ди...ја...ија*. Врло је миран и послушан. Одевен је мизерно; јер носи преко голог тела подераи прслук, а преко овога тако исто подераи капут. На глави има фес и на њему пришивено дугме, које представља копиту и у њој коњску главу; више дугмета пришивен мали рог од бубе — јелена. Обично понавља оно што му се каже, на пр.: упиташ га „Јел теби тринаест година“ одговара: *тр...и...нај*. Упиташ ли га даље: „Јел рече да ти је *петнаест* година? он опет одговара: *пе...т...мај...* — При себи има једну прошивену књижицу од малих табака писаће хартије; на њој је пуно оловком израђених сличица, што их је сам цртао, и из којих се види да има сликарског дара.

Врло је лепо израдио: електрични трамвај са летњим вагоном, изглед Београда са Саве, неколико зграда по Београду, неке цркве, цамије итп.

Слику доносимо у цели да се сазна ко је... Ко ма шта зна да каже о овоме дечку нека јави Управи града Београда с позивом на њен акт под Бр. 14023.

Уредништво моли добре људе, да му преко нашег уредништва пошаљу што год од одећа и коју кошуљицу.

СКРЕЂЕ СЕ ПАЖЊА.

Будимка Јовановић, циганка врачара. Родом је из Аустрије, али јој је овде врло угодно земљиште за њену „трговину.“ Од куће до куће иде и безобразно се натура лаковерним женама да им врача и на тај начин не само што им

мама новац, већ им је још правила несрећу у кући, — представљајући им својим враџбинама, како су им корсем мужеви неверни, како на друге женске троше новац издржавајући их и купујући им презенте од вредности, и т. п. Неколико пута кажњена зато није се опаметила, већ је увек по издржању казне продужавала са враџбинама. Последњи пут је од стране кварта саваамалског кажњена са 10 дана затвора, и 26. пр. месеца прогната тамо одакле је и дошла — у Аустро-Угар. Органима полиц. и општ. власти скреће се пажња на ову врачару,

да јој приликом покушаја за повратак из прогонства, сирече улазак у нашу земљу; а она ће јамачно покушати да се врати, ако не на Београд а оно на које друго место дуж границе. (Акт Управе града Београда Бр. 12.787).

ПОТЕРА.

Живко Ванчић — Смедеревал, коцкар, 15. новембра 1898. год. извршио је крађу Кости А. Тодоровићу, механџији тамош. и по извршеној крађи побегао. Живко има 35 година, стаса је средњег, смеђ, на лицу ровав од богиња, бркова жутих, ретких. Начелство округа моравског актом Бр. 5791 моли све власти да Живка најозбиљније потраже и њему спроведу. Исти се може спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 13513.

Јован Шимшић, босански бегунац, оптужен је за извршену опасну крађу у прошлој години Милану Марковићу из Мокре Горе. Па како се исти Јован сада налази у бегству, начелство округа ужичког актом Бр. 6750, моли све полицијске власти да Јована у своје кругу потраже па нађена њему стражарно упуте. Јован се може спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 13518.

Виталис Ђурковић, бив. контролор фабрике монопола дувана, чију смо слику при ранијој потери донели у бр. 28. на страни 218. од 1898. год. и **Венцеслав Венхард**, бив. економ исте фабрике, решењем првостеп. суда за вар. Београд од 3. ов. м. Бр. 13021 стављени су поново под суд с тим, да се и притворе. Но како се ни Виталис ни Венцеслав не налазе у Београду, то се овим наређује потеря за њихово тражење. Пронађене треба стражарно спровести или пом. суду с позивом на горњу нумеру акта, или Управи града Београда с позивом на Бр. 13602.

Владимир Нинић, војник I чете, 23 батаљона VI пука сталног кадра, родом из Шапца, 24 године стар, који је био под војним судом за многе почињене крађе, —

9. ов. месеца у подне *побегао је испред стражара код војне болнице. Владимир је зимус ухваћен са друговима: Петром Чоловићем — Јовановићем, Живојином Јовановићем „Гедом“ и Радојем Речевићем „Црвенком“ и за почињене крађе стављен у притвор и под ислеђење. Дела њихова описана су у 2. броју „Полицијског Гласника“ од ове године на страни 15. За побеглим Радомиром, наређује се живо трагање. Пронађеног ваља под јаком стражом спровести Управи Београдског гарнизона, а може се спровести и Управи града Београда.*

Миливоје Марић, слуга, родом из Сабанте, окр. крагујевачког, 3. ов. м. извршио је опасну крађу своје газди Апостоу Стефановићу, механџији у Вел. Селу, ср. врачарски, па побегао. Украо му је: 46 дуката у злату, 170 дин. у банкама, 100 дин. у сребру, 7 ком. фор. аустр., 1 турску мецедију златну, један сат од руске платине, 1 револвер, 4 златна прстена, две уложне књижице од 240 динара, 1 гуњ и 2 фермена. Миливој има 19—20 година; стаса је средњег, плав, дежмекаст; више леве обрве има белегу. Носи и цивилно и сељачко одело. Пре 10—15 дана служио је у Београду код „Два Тигра“ на Теразијама. Начелник среза врачарског актом Бр. 6941, моли све полицијске власти, да живо пораде за проналазак овог лопова. Пронађени се има упутити Управи града Београда с позивом на акт Бр. 13960.

Радован В. Поповић из Трнавe среза трнавског, окр. рудничког, бив. писар исте општине, оптужен је за уништај званичних акта и противу њега води се истрага, па кад је сазнао за исту он се крије од власти и тиме онемогућава да се узме на одговор. Радовану је 30 год., обичне висине, кошћуњав, у опште црномањаст... На себи има цивилно одело... Обично му је становање по манастирима, и у последње време био је у манастиру Велућу, срезу трстеничком. Кад је 23.

марта т. г. за њега стигла потерница, он је у очи истог дана узео пасош под Бр. 4. и отпутовао за Неготин, али по тражењу ни тамо се није могао пронаћи. Сазнаје се да се сада налази у манастиру Букову код Неготине. Начелник среза трстеничког актом Бр. 5644, моли све полицијске власти, да Радована потраже и нађеног њему стражарно спроведу. Власти ближе Београду, могу га спровести Упр. гр. Београда.

Иван Мишић, из Кучајне, окр. пожаревачког, осуђеник београдског казн. завода Бр. 1510, ноћу између 8. и 9. ов. мес. око 2 сата **побегао је** са рада из Љубичева. Он је осуђен 1896. пресудом пожарев. првостеп. суда на 12 год. робије у тешком окову зато: 1, што је ноћу између 25. и 26. децембра

1895. год. у друштву с још једним лоповом обио дућан Огњана Живановића из Пожаревца и покрао разне ствари у вредн. 348 дин. и 2, што је ноћу између 21. и 22. јануара 1896. год. у друштву са истим лоповом обио дућан Стевану Шаиновићу трг. так. из Пожаревца, но кад је са покраденим стварима хтео побећи, ухватише га на самом делу. И раније је Иван био на робији осуђиван на 10 година робије због крађе.

Ивану је 43 год., раста је средњег, плав, носа великог и повијеног, бркова смеђих и уста повијених, зуба ретких, теславих, браде обријане. Упр. државне ергеле, депешом Бр. 2034,

моли све полицијске власти, да за овим бегунцем нареду живу потеру, па нађеног њој под јаком стражом да спроведу. Исти се може спровести и Управи града Београда с позивом на Бр. 14065.

ТРАЖИСЕ.

Милија Мршовић, тежак из Буређе, пре извесног времена побегао је од своје куће и жене Трњине и дотична власт не зна где се налази. Начелство окр. ужичког моли све власти да га потраже па нађеног њему упуте с позивом на Бр. 6825. Акт Управе града Београда Бр. 13517.

УХВАЋЕНИ

Душан Никшић, из Аустро-Угарске, који је због крађе извршене у Крагујевцу Марији Тешички, тражен у потерници прошиога броја „Полицијског Гласника“ — ухваћен је 8. ов. мес. у Београду и са њим је поступљено по закону.

Милан Свет. Милић, бив. дијурниста Управе државне штампарије, који је тражен у потерници прошлог броја „Полицијског Гласника“ — ухваћен је по истој потерници 9. ов. м. у Топчидеру од стране комесара тамошње полиције.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Г. Александру М. Николајевићу свештенику мишљеновачком Пожаревац. Ваша исправка неће се штампати, јер ствари, које ви сами хоћете силом себи да прикачите, — на вас се не односе; а и због тога се још неће штампати, што је исправка неуљудно написана.

НЕКРОЛОГ

Нашег Министра Унутр. Дела, г. Јеврема Андоновића и ове године снашла је велика породична жалост. На дан 6. јуна прошле године умро му је његово мило учуче Војин, син његове кћери Ленке и зета Милутина Мариновића, пешадијског мајора, а ове године на тај исти по ову одличну фамилију фатални дагум умро је и друго им дете, — мала Даница. Уз саучешће родбине и пријатеља, сахрањена је мала покојница 7. ов. м. у 4 сах. по подне на новом гробљу. Бог нека невиној њеној душици да рајско насеље. С наше стране изјављујемо ожалашћеној фамилији искрено саучешће.